

25. évf. 11. sz. 1978. november

Tudományos és Műszaki Tájékoztatás

AZ ÁLLAMI TUDOMÁNYOS–MŰSZAKI INFORMÁCIÓS RENDSZER FEJLŐDÉSE A SZOVJETUNIÓBAN*

N. B. Arutjunov

a Tudományos és Műszaki Állami Bizottság

Tudományos–Műszaki Információs és Propaganda Igazgatóságának vezetője

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom óta eltelt több mint 60 év alatt gyökeres változások történtek a Szovjetunióban, amelyek következtében az ország magasan fejlett gazdasággal, tudománnyal és kultúrával rendelkező, vezető szocialista állammá vált.

Bár felmérhetetlenül sok minden történt ebben az időszakban, de még ennél is több nagy jelentőségű, bonyolult feladat áll a szovjet nép előtt a kommunizmus építésének minden területén.

A Szovjetunió Kommunista Pártja különösen nagy jelentőséget tulajdonít a további gyors tudományos–műszaki fejlődésnek.

Az SZKP XXV. kongresszusán L. I. Brezsnyev kiemelte:

„Elsőrendű feladat továbbra is a gyorsított ütemű tudományos–műszaki fejlesztés. A tudományos–műszaki forradalom csak a szocializmus feltételei közt leli meg helyes irányát. Másrészt pedig csak a tudomány és technika gyorsított fejlesztése alapján lehet megoldani a társadalmi forradalom végső feladatát, a kommunista társadalom felépítését.”

Az elmúlt évtizedben vált különösen érzékelhetővé, hogy a gyors ütemű tudományos–műszaki fejlődés egyik feltétele a tájékoztatási intézmények, a tudományos–műszaki információs szervek rendszerének eredményes tevékenysége. Ezért az SZKP XXV. kongresszusán jóváhagyott „A Szovjetunió népgazdasága 1976–1980 évi fejlesztésének fő irányelvei” célul tűzték ki a tudományos–műszaki információs rendszer tökéletesítését.

A Szovjetunióban a Kommunista Párt fektette le és Lenin alapozta meg az információs tevékenység fejlesztésének széles alapjait.

1920-ban a Lenin közvetlen részvételével kidolgozott és általa aláírt dekrétumok – „A bibliográfiai tevékenység átadásáról az Állami Könyvkiadónak az OSZSZSZK-ban” és „A könyvtárügy központosításáról az OSZSZSZK-ban” – vezették be a nyomtatott művek kötelező folyamatos számbavételét.

1921 márciusában az OSZSZSZK Népbiztosok Tanácsának határozata alapján szervezték meg a *Külföldi Tudomány és Technika Irodáját* (*Bjuro inosztrannoj nauki i tehniky, BINT*), amelyik kiadta az első szovjet referáló folyóiratot. A BINT információs osztálya 500 ezer kiadványról gyűjtött adatokat. Még 1921 júniusában létrehozta a Népbiztosok Tanácsa a *Külföldi Irodalom Beszerzésének és Terjesztésének Központi Társasági Bizottságát* (*Central'naja mezsvedomsztvennaja komisszija po zakupke i raszpredeleniju zagrancsnoj literatury, Kominolit*), amely lerakta a külföldi információs források szervezett felhasználásának alapjait.

1922 márciusában Lenin a „Harcos materializmus jelentőségéről” c. cikkében felhívta a figyelmet a világ tudományos irodalmának fordítására és referálására, valamint az áttekintő szemlék nagy jelentőségére.

A termelési propagandáról szóló téziseiben Lenin „országos méretű” ügynek tekintette a műszaki propagandaanyagok eljuttatását minden vállalatához, a termelési tapasztalatok számbavételét, a pártirányítás ellátását műszaki propagandával. Ezek a feladatok korunkban is nagy jelentőséggel bírnak.

A huszas években rakták le a tudományos–műszaki

* A Naucsno–Tehnicseszkaja Informacija szerkesztőségének hozzájárulásával közöljük az NTI 1977. 11–12. sz. 1. sor. 1–4. oldalain megjelent cikk teljes fordítását.

információs rendszer alapjait, ekkor kezdődött fejlődése történetének első szakasza.

Az első ötéves terv éveiben a tömegmértű szocialista verseny átfogta az egész országot, s így szükségszerűen jött létre az élenjáró termelési tapasztalatok és az új munkamódszerek népszerűsítése.

Az 1931-ben szervezett első szakosított tudományos-műszaki információs intézmény, a *Központi Műszaki-Gazdasági Információs Intézet (Centralnij insztitut tehniko-ekonomicseszkaj informacii, CITEIN)* megkezdte a szakemberek széles körű elismerését elnyerő szocialista tapasztalatcsere-kartoték (*Tehnicoszka karto teka szocialiszticeszkogo obmena opütom, TEHSZO*) kiadását. Ez a kartoték hosszú időn át fontos eszköze volt a korszerű termelési tapasztalatok átadásának. Az intézményt később *Állami Tudományos-Műszaki Tájékoztatási Kutatóintézetnek (Goszudartsztvennij insztitut naucsno-tehnicoszkoj informacii, GOSZINTI)* nevezték.

Az első ötéves terv éveiben kiszélesedett a tudományos és műszaki könyvtárak tevékenysége, sok új könyvtárat hoztak létre, erősödött az együttműködésük, kirajzolódott a főhatósági hálózatokban történő egyesítésük. 1935-ben alapították az *Állami Tudományos Könyvtárat*, amely a műszaki irodalom bibliográfiai központjává vált. Az Oroszországi Könyvkamarát 1936-ban átszervezték *Össz-szövetségi Könyvkamarává*, és feladatává tették a nyomdatermékek országos nyilvántartását.

A harmincas években bővül a referáló információs kiadványok sora: megjelenik a *Fiziko-matematikeszkij referativnij zsznal* a fizika, a *Himiceszkij referativnij zsznal* a kémia, a *Novosztij inosztannoj metallurgii* a kohászat területén.

A nagyvállalatokban 1936–1937-ben szervezett információs-műszaki irodák váltak a jelenleg is működő tudományos-műszaki információs irodák és osztályok mintájává.

A német fasiszták támadása megzavarta az ország békés tevékenységét, szükségessé tette az ipar gyors átállítását háborús termelésre. Ebben az időszakban szüneteltetni kellett egész sor referáló és bibliográfiai kiadvány megjelentetését; a tudományos-műszaki információs szervek a front és a hátszország szükségleteihez igazodtak. Ezekben a nehéz években jöttek létre ágazati információs központok a vaskohászat, a szénfémkohászat és az elektrotechnika területén. A tudományos-műszaki információs szervek szakemberei elősegítették új technológiák kialakítását és fejlesztését, újfajta haditechnika kidolgozását.

A háború utáni években a súlyos károkat szenvedett népgazdaság új technikai alapokon történő újjáépítése megkívánta a tudományos-műszaki eredmények széles körű felhasználását az új vállalatok tervezésében, a működő és újjáépülő üzemek rekonstrukciójában: az információs szervek tevékenysége e feladatok megoldására irányult.

A tudomány és technika gyorsított ütemű fejlesztése és a műszaki fejlődés új irányainak jelentkezése megkövetelték az információs szervek megerősödését és hálózataik kiszélesítését.

Fontos esemény volt 1952-ben a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Tudományos Információs Intézetének létrehozása, amely 1955-től *Össz-szövetségi Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Intézet (Vseszsojuznij insztitut naucsnoj i tehnicoszkoj informacii, VINITI)* néven a Tudományos és Műszaki Állami Bizottság (Goszudarsztvennij komitet po nauke i tehniike, GKNT) és a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának intézménye. A VINITI referálólapjai a tudósok és a népgazdaság szakemberei számára fontos információs forrásokká váltak és alapvető eszközei valamennyi tudományos-műszaki információs szerv tájékoztató apparátusa kiegészítésének. A VINITI a világ legnagyobb információs központja, az *Állami Tudományos-Műszaki Információs Rendszer (Goszudarsztvennaja szisztéma naucsno-tehnicoszkoj informacii, GSZNTI)* vezető tudományos szerve.

A tudományos-műszaki és szakkönyvtárak – különösen az *Állami Tudományos Műszaki Nyilvános Könyvtár (Goszudarsztvennaja publicsnaja naucsno-tehnicoszka biblioteka, GPNTB)* – a Rendszer fontos alkotóelemeivé váltak. A GPNTB az ország legnagyobb tudományos-műszaki információs és propaganda központjává fejlődött. Egyedülálló, több mint 10 millió egységnyi tudományos-műszaki irodalmat és dokumentációt tartalmazó állománya a tudósok, szakemberek és a népgazdaság különböző ágaiban dolgozó elmunkások széles körének rendelkezésére áll.

Az ötvenes évek végén, de különösen a hatvanas években nemcsak az ágazati információs szervek sokaságát hozták létre, hanem új információs szervek is létesültek: köztársasági információs intézetek és *központi műszaki információs irodák (Centralnoe bjuro tehnicoszkoj informacii, CBTI)* létesültek számos autonóm köztársaságban, körzetben és területen. Ezek a tájékoztatási szervek a későbbiekben átalakultak ágazatközi területi *tudományos-műszaki információs és propaganda központokká (Centr naucsno-tehnicoszkoj informacii i propagandü, CNTI)* amelyek a Rendszer fontos láncszemeit alkotják.

Növekedett az ágazati információs központok információs kiadványainak volumene. Széles körben terjesztik a különféle periodikus jegyzékeket, mutatókat, az újítási javaslatok gyűjteményes kiadványait, az ipari termékek katalógusait.

A hatvanas években jelentős össz-szövetségi tudományos-műszaki információs szervek jöttek létre. 1962-ben létesült a *Központi Szabadalmi Tájékoztatási Tudományos Műszaki Kutatóintézet (Centralnij naucsno-iszszledovatel'szkij insztitut patentnoj informacii, CNIP)*, amely ellátja a vállalatokat és intézményeket a hazai és külföldi szabadalmi dokumentációról szóló

információkkal, a szerzői tanúsítványok és a szabadalmi leírások másolataival. 1964-ben alakult az *Össz-szövetségi Műszaki Információs, Osztályozási és Kódolási Tudományos Kutatóintézet (Vseszojuznij naucsno-iszszledovatel'szkij insztitut informacii, klasszifikacii i kodirovanija, VNIKI)*, amely normatív-műszaki dokumentációkkal hivatott ellátni a Rendszer tagjait.

Rendkívül nagy jelentőségű volt a Rendszer további fejlesztésében és tökéletesítésében a Szovjetunió Minisztertanácsának 1966. november 29-i határozata „Az országos tudományos-műszaki információs rendszerről”, amely meghatározta a Rendszer felépítésének alapelveit. A határozat az össz-szövetségi, köztársasági és a központi ágazati tudományos-műszaki információs szervek létesítésének és fejlesztésének jogát és felelősségét a szövetségi köztársaságok minisztertanácsaira, a minisztériumokra és a hatóságokra ruházta át, a tudományos-műszaki információs rendszer országos irányítását pedig a Tudományos és Műszaki Állami Bizottságra bízta.

Jelentős esemény volt az *Össz-szövetségi Tudományos-Műszaki Tájékoztatói Központ (Vseszojuznij naucsno-tehnicseszkij informacionnij centr, VNTICentr)* létrehozása, amely 1968-ban kezdte meg az országban folyó kutatások nyilvántartását (ehhez csatlakozott 1972-ben a fejlesztési munkák nyilvántartása), a kutatási-fejlesztési munkák állományának létrehozását, e munkákról szóló jeladó információk kiadását, valamint hazai vállalatok és intézmények számára másolatok szolgáltatását. A Központ állományában megtalálhatók az országban megvédett disszertációk, doktori és kandidátusi értekezések is.

A tudományos-műszaki információs rendszerben szervezett információáramlást kiegészítették a nem publikált dokumentumokról szóló információkkal, ami jelentősen fokozta az információs szervek által nyújtott szolgáltatások teljességét.

A VNTICentr aránylag rövid idő alatt hatalmas, jól felszerelt szakosított információs szervvé vált, amelyik évente mintegy 250 ezer információs kérdésre nyújt választ.

A *Szabványos Adatok Országos Szolgáltatának* feladata fizikai állandók hiteles mértékének, anyagok és tárgyak jellemző adatainak kidolgozása. A Szolgálat létrehozása biztosította a népgazdaság ellátását ezekkel az adatokkal.

1969-ben létrejött a *Társadalomtudományi Tudományos Információs Intézet (Insztitut naucsnoj informacii po obscsesztvennium naukam, INION)*. Ma a Rendszer felöleli az emberi tevékenység összes szféráját, a természettudományokat, a műszaki tudományokat és társadalomtudományokat.

1973-ban megszervezték, a *Tudományos-Műszaki Irodalom és Dokumentáció Fordításának Össz-szövetségi Központját (Vseszojuznij centr perevodov naucsno-tehnicseszkij literatury i dokumentacii, VCP)*, amely egyrészt idegen nyelvről oroszra és oroszról idegen

nyelvre fordításokat készít, másolatot szolgáltat elkészült fordításokról, másrészt koordinálja az országban folyó fordítási tevékenységet.

Mintegy tíz esztendő alatt létrejött ilyen módon az össz-szövetségi információs szervek hálózata, ahol a dokumentumok összes típusát központilag dolgozzák fel és információkat szolgáltatnak róluk a felhasználók széles körének.

Az információs szervek hálózatának különböző szintű fejlettsége megkívánta megerősítésüket szakképzett munkakerőkkel. Ezért 1963-ban állandó továbbképző tanfolyamokat szerveztek a VINITI-ben. Ezekből jött létre 1972-ben az *Információs Szakemberek Továbbképző Intézete (Insztitut povüsenija kvalifikacii informacionnüh rabotnikov, IPKIR)*.

Az elmúlt két évtized alatt szélesedett ki és mélyült el az információs tevékenység az országban. Ekkor jöttek létre a Rendszer legfontosabb láncszemei, a szervezett munkamegosztás, az információs szervek együttműködése az információk gyűjtésében, feldolgozásában és terjesztésében.

Jelenleg a Rendszer 10 össz-szövetségi, 86 központi ágazati, 15 köztársasági információs intézetből, 97 ágazatközi területi központból és több mint 11 ezer vállalati és intézményi információs osztályból (irodából) áll. A Rendszerbe tartozó szervek tevékenysége átfogja a népgazdasági ágazatok, intézmények, szervezetek és vállalatok egészét. A Rendszer több mint 7 millió előfizető – a tudomány, a termelés és az irányítás dolgozóit – lát el rendszeresen információval.

A Rendszer elősegíti a tudományos kutatás és fejlesztő-szerkesztő tevékenység hatékonyságának növelését, az ésszerűtlen párhuzamosságok kiküszöbölését és ezáltal a tudományos és műszaki eredmények gyakorlati alkalmazásának meggyorsítását. Az információs szervek anyagaiból átvett eredmények alkalmazása az ország népgazdaságára jelentős hatással van. Így csak a Szovjetunió Vaskohászati Minisztériumának vállalataiban az információk gazdasági eredménye 1976-ban 97,4 millió rubelt tett ki.

Az elmúlt évtized tapasztalatai azt mutatják, hogy az információs szervek munkájának hatékonysága mindekenélőtt a korszerű eszközök és módszerek alkalmazásától függ. Az ötvenes évek végén és a hatvanas évek elején – a Rendszer tevékenységének kiszélesedésével kapcsolatban – különösen élesen vetődött fel az *információs folyamatok gépesítésének és automatizálásának szükségessége*. Ennek az időszaknak a technikai eszközei – elsősorban az első és második generációs számítógépek – lehetővé tették ezeknek a feladatoknak a megoldását.

Számos össz-szövetségi, központi ágazati és köztársasági tudományos-műszaki információs szervben megkezdődött a helyi automatizált információs rendszerek kidolgozása. Ezek a rendszerek az *Ural-4, Minszk-22, Nairi* és néhány más számítógéptípusra épültek.

A tudományos-műszaki információs szervek a követelményeknek megfelelően közös erőfeszítéseket tesznek az információs folyamatok automatizálási és gépesítési problémáinak megoldására, beleértve az automatizált információs rendszerek kompatibilitásának biztosítását is. Ezek a munkák 1966-tól *egységes koordinációs terv* szerint folynak. Az első, 1966–1970 évi koordinációs terv teljesítésének eredményeként a műszeriparban, az elektrotechnikai iparban és a könnyűiparban dolgoztak ki, vezettek be és helyeztek üzembe ágazati automatizált információs rendszereket.

Az ezt követő ötéves tervben – 1971–1975 között – további 12 automatizált információs rendszer kezdte meg működését.

A nyolcadik és kilencedik ötéves terv éveiben az össz-szövetségi, a központi ágazati és ágazatközi területi tudományos-műszaki információs szervekben az automatizált rendszerek létesítésével foglalkozó kutatások és kísérleti munkák lehetővé tették a módszertani alapok kidolgozását és az automatizált rendszerek működtetésével kapcsolatos értékes tapasztalatok gyűjtését.

Jelenleg az össz-szövetségi, a központi ágazati, a köztársasági és az ágazatközi területi tudományos-műszaki információs szervek rendelkezésére bocsátott 70 számítógépből 22 harmadik generációs, az egységes számítógéprendszer változatai. Ezek bázisán az iparban ma már 49 automatizált rendszer működik. A korszerű számítógépekkel felszerelt *automatizált információs rendszerek a felhasználók hatékonyabb és eredményesebb ellátását biztosítják*. Az információk tömegének mágnesszalagokon (vagy lemezeken) történő továbbítása és a dokumentumok mikrofilmen való szolgáltatása az információs szervek és a felhasználók számára lehetővé teszi, a helyi, ágazati és regionális információs szerveknek, valamint a nagyvállalatoknak, a kutató, tervező és fejlesztő intézeteknek, hogy gyorsan, és részletesen tájékozottassák a vállalatok és intézmények kutatóit és szakembereit.

Napjainkban a VINITI, a CNIPI, a GPNTB és néhány központi ágazati tudományos-műszaki információs szerv már kidolgozott ilyen információs rendszereket.

A helyi automatizált rendszerek azonban nem teszik lehetővé a korszerű eszközökkel történő információfeldolgozás és -szolgáltatás összes előnyének teljes kihasználását, valamint az információs szervek együttműködésében rejlő lehetőségek kiaknázását. A Rendszer hatékonyságának növelése elsősorban a legújabb számítógépes automatizált információs rendszerek összekapcsolásával, *egységes automatizált hálózatban történő egyesítésével lehetséges*. Ilyen hálózat létrehozását a jelenlegi ötéves terv végére irányoztak elő. A Rendszer fejlesztése lehetővé teszi az információs szervek együttműködését a közös tematika alapján történő információfeldolgozásban és terjesztésben.

Jelenleg a szakembereknek – ha az érdeklődési körüknek megfelelő információkat teljességgel kívánják megszerezni – több minisztérium vagy főhatóság felügyelete alá tartozó intézményhez kell fordulniuk és sok információs forrást kell átnézniük.

A folyó ötéves tervben *kidolgozzák a szolgáltatások tökéletesítését*, egységes ágazati tematikus információs rendszerek létrehozásával a kémia, a gépgyártás, az építés és a mezőgazdaság területén.

Az egyik legjelentősebb feladat a vállalatok és intézmények, különösen a tervező és fejlesztő intézetek ellátása termelési, tervezési és ipari berendezésekkel kapcsolatos adatokkal. E feladat megoldása lehetővé teszi a tervezés időtartamának csökkentését, a munkák minőségének emelését és megátalja elavult berendezések felhasználását.

Az információellátás hatékonyságának és minőségének fokozását ösztönzi az *információs szervek önálló gazdasági elszámolása*. Az elmúlt években az információs szervek több figyelmet fordítottak gazdaságos működésükre. Ezt erősen segítette az információs szolgáltatások sokféle fajtájánál bevezetett egységes árjegyzék.

A Rendszer fejlesztésének nélkülözhetetlen feltétele a vállalatok és intézmények információs részlegeinek és irodáinak céltudatos és eredményes munkája. A Rendszer eme fő alkotórészére jut a *dokumentumállomány 64%-a*, a felhasználók számára szolgáltatott összes dokumentum 50%-a, a kielégített eseti kéréseknek és a szolgáltatott másolatoknak több mint 50%-a. A helyi információs szervek dolgozói a Rendszer keretében dolgozók létszámának csaknem 70%-át teszik ki; ez is bizonyítja a helyi információs részlegek és irodák megerősítésének és fejlesztésének, valamint az időszertani és gyakorlati segítségnyújtásnak a fontosságát.

Nagy jelentősége van a tudományos-műszaki eredményekről, valamint az élenjáró termelési tapasztalatokról szóló *felfelé történő információáramlás* megszervezésének. Évente ez az áramlás kb. 280 ezer információs leírást tesz ki, amelyek a központi ágazati és ágazatközi területi tudományos-műszaki információs szervekbe áramolnak. Ez a folyamat csupán része a szovjet népgazdaságban bevezetésre kerülő tudományos-műszaki eredményeknek, ezért aktuális feladat az információk felfelé áramlása teljességének biztosítása.

A korszerű tapasztalatok felhasználása leírásukon kívül megköveteli a műszaki dokumentációt is, amelyeket a felhasználni kívánó vállalatok és intézmények igényelhetnek. Ezért el kell látni a vállalatokat és intézményeket (elsősorban az információs osztályokat és irodákat) *reprográfiai másoló-sokszorosító berendezésekkel*. A műszaki dokumentációkat a központi ágazati és ágazatközi területi tudományos-műszaki információs szervek is terjesztik. Így az OSZSZSZK-ban az ágazatközi területi tudományos-műszaki információs központok eseti igénylések alapján évente több mint 250 ezer

műszaki leírást és tervrajzot adnak az iparnak gépekről és berendezésekről.

Az információs szervek gazdag tapasztalatokat szereztek az információk elemzése és értékelése terén. Ez a munka az elmúlt években különös jelentőségre tett szert az irányító szervek növekvő információs szükségletei kapcsán, ami nélkülözhetetlen a tudomány és technika továbbfejlesztésében és a termelési folyamatok tökéletesítésében. Az éves beszámolójelentések készítésének gyakorlata a legjelentősebb tudományos—műszaki eredményekről a vezető és tervező szervek számára megmutatta, hogy ez a tevékenység a tudomány és technika megfelelő területeiről magasan kvalifikált szakembereket vonz, és kapcsolatokat teremt a tudományos—műszaki információs szervek és a vezető kutatóintézetek, valamint tervezőintézetek között.

Az információs szolgáltatások fejlesztése és hatékonyságuk fokozása nagyban függ az információs szervek ellátásától korszerű másoló, mikrofilmfelvevő és mikrofilmolvasó berendezésekkel. Az információs szervek nagy mennyiségben szolgáltatnak az érdekelt felhasználóknak információs anyagokról másolatokat és mikromásolatokat. A szükségletet mégsem tudják kielégíteni teljes mértékben.

Az információs folyamatok kiszélesítésével különösen fontossá válik a mikromásolatok felhasználása. Ez lehetővé teszi az információk hatalmas tömegének kis helyen való tárolását.

Az információs munka hatékonyságának és minőségének fokozása függ az információs szakemberek képzettségi színvonalától. A szakemberképzés főiskolai rendszerben folyik, de az információs dolgozók továbbképzése nemcsak jelenleg, de a közeljövőben is lényeges probléma marad. Különösen nagy gondot okoz az információs ipar olyan elismert nagy központjainak, mint Moszkva, Leningrád, Kijev ellátása magasan kvalifikált szakemberekkel. Ezért az IPKIR tevékenységének megjavításával egyidőben aktivizálni kell a minisztériumok és főhatóságok központi továbbképző intézeteinek munkáját is.

A nemzetközi együttműködés fejlesztése és elmélyítése — különösen a KGST-tagországokkal — elősegíti a népgazdaság számára szükséges tudományos—műszaki információk átvételét.

A KGST-tagországok napjainkban kialakuló nemzetközi tudományos—műszaki információs rendszere lehetővé teszi az információk egymás közti kölcsönös cseréjét és megteremti azok hozzáférhetőségét az érdekelt felhasználók széles köre számára. Az NTMIR 7 speciális és 17 ágazati rendszerétől kaphatnak már információt a szakemberek.

A tudományos—műszaki információ területén sikeresen fejlődnek a kölcsönös előnyökön alapuló kétoldali együttműködések is, különösen a baráti országokkal, mint a Bolgár Népköztársaság, a Magyar Népköztársaság,

a Német Demokratikus Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság. Nélkülözhetetlen a szocialista országok értékes tapasztalatainak széles körű felhasználása a Szovjetunióban folyó információs munka tökéletesítésének érdekében.

A Rendszer létrehozásában és fejlesztésében elért sikerek a Párt Központi Bizottsága, a Szovjetunió kormánya, a szövetségi és autonóm köztársaságok, körzetek és területek pártszervei és állami szervei, a pártszervezetek és a minisztériumok, más főhatóságok, vállalatok, kutató-, tervező- és fejlesztőintézetek pártszervezetei és vezetői részéről az ügy iránt megnyilvánuló folytonos érdeklődés eredménye.

A tudományos—műszaki információs rendszer dolgozói — bekapcsolódva a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére szervezett, az egész országot átfogó szocialista munkaversenybe — új sikerekre törekednek az információs munka hatékonyságának és minőségének fokozásában.

Fordította: Kálóczy Lajos

ARUTJUNOV, N. B.: Az Állami Tudományos—Műszaki Információs Rendszer fejlődése a Szovjetunióban

A szerző ismerteti az Állami Tudományos és Műszaki Információs Rendszer információs szolgáltatási hálózatának kifejlesztésére irányuló tevékenységet. Az információs szolgáltatások hierarchiájának valamennyi szintjét tárgyalja. Különös figyelmet fordít az információs folyamatok gépesítésére és automatizálására, a korszerű számítógépes információs rendszerek összekapcsolására adatátviteli csatornákon keresztül, és az egységes koordinációs terv szerint kialakítandó integrált, automatikus információs hálózat megteremtésére. Hangsúlyozza a szocialista országokban jelenleg fejlesztés alatt álló nemzetközi információs rendszer jelentőségét.

* * *

ARUTYUNOV, N. B.: The development of the State System of Scientific and Technical Information in the USSR

The development of the network of the information services of the State System for Scientific and Technical Information is outlined. Information services at all hierarchical levels are considered. Attention is given to the automation and mechanisation of information processes and to the linking of modern computer-based information systems through communication channels into an integrated automated network being designed under a uniform coordination plan. The important role played by the international information system of the socialist countries now under development is stressed.

АРУТЮНОВ, Н.Б.: Развитие Государственной системы научно-технической информации в СССР

ARUTJUNOW, N. B.: Die Entwicklung des staatlichen wissenschaftlich-technischen Informationssystems in der UdSSR.

Прослеживается развитие информационных служб, сеть которых образует Государственную систему научно-технической информации. Рассматриваются информационные службы всех уровней. Уделяется внимание проблеме автоматизации и механизации информационных процессов, соединению созданных на базе новейших ЭВМ автоматизированных систем НТИ каналами связи в единую автоматизированную сеть, которая разрабатывается по единому координационному плану. Подчеркивается значение создаваемой в настоящее время международной системы НТИ.

Es wird die Entwicklung der Informationsdienste, die das einheitliche Netz des staatlichen wissenschaftlich-technischen Informationssystems bilden, beschrieben. Dabei werden die Informationsdienste allen Niveaus betrachtet. Insbesondere wird die Automatisierung und Mechanisierung von Informationsprozessen und um die Zusammenfassung der auf Basis moderner EDV-Technologie aufgebauten automatisierter Informationssysteme mittels Kommunikationskanäle in ein gesamtes automatisiertes Netz, die nach einem allgemeinen Koordinationsplan entwickelt wird. Die grosse Bedeutung des gegenwärtig sich im Aufbau befindenden internationalen Informationssystems der sozialistischen Länder wird unterstrichen.

OMKDK KIADVÁNYOK

Módszertani Kiadványok sorozat

- HERPAY Balázné: A szakmai információk áramoltatása és az információszükséglet elemzése a mezőgazdaságban. 1975. 168 p. /MK 43. sz./ 45 Ft
- Szabadalmi tájékoztatás. 2. bőv. átdolg. kiad. 1978. 298 p. /MK 45. sz./ 70 Ft

A Tudományos Tájékoztatás Elmélete és Gyakorlata sorozat

- VÁSÁRHELYI PÁL: Gépesített szakirodalmi tájékoztatási rendszerek tervezése és szervezése. 1976. 106 p. /TTEGY 21. sz./ 27 Ft
- VÁSÁRHELYI PÁL: Gépesített tájékoztatási rendszerek egyes hatékonysági kérdései. 1977. 158 p. /TTEGY 22. sz./ 43 Ft
- MÁRKUS György: Orosz-magyar fordítástechnika. 1978. 165 p. /TTEGY 23. sz./ (Utánnymás készül) 43 Ft

Sorozaton kívüli kiadványok

- Magyarországi kutatóhelyek jegyzéke. 1974. 114 p. 144 Ft
- Tájékoztatás a szakmai tájékoztatásról. 2. bőv. kiad. 1977. 192 p. 100 Ft
- SZABÓ László: A kiskereskedelmi vállalatok piaci információs rendszere. 1977. 470 p. 126 Ft

Fenti kiadványokat az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Kereskedelmi Igazgatóságnál lehet megrendelni (Budapest, Pf. 12. 1428). A megrendeléseket beérkezésük sorrendjében elégitik ki.